

POSTANOWIENIE

Dnia 9 stycznia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Bojańczyk

o ponowne rozpoznanie wniosku o zbadanie spełnienia przez sędziego Sądu Apelacyjnego w Gdańsku X. Y. wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących powołaniu i postępowania po powołaniu na podstawie art. 42a § 13 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2024 r. poz. 334 t.j.),
w sprawie z wniosku sędziego SA X. Y.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej
na posiedzeniu bez udziału stron w dniu 9 stycznia 2026 r.
wniosku i oświadczenia sędziego Sądu Najwyższego Jacka Widło o wyłączenie od udziału w sprawie o sygn. akt V KB 97/25
na podstawie art. 41 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

wyłączyć sędziego SN Jacka Widło od udziału w sprawie.

UZASADNIENIE

W dniu 8 lipca 2025 r. sędzia SN Jacek Widło złożył wniosek i oświadczenie nie wskazując podstawy prawnej, podnosząc okoliczności mające uzasadniać wyłączenie go od udziału w sprawie o sygn. akt V KB 97/25 w przedmiocie wniosku sędziego SA w Gdańsku X. Y. od rozstrzygnięcia Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 25 kwietnia 2025 r., II AKp 90/25 o ponowne rozpoznanie wniosku o zbadanie spełnienia przez niego wymogów niezawisłości i bezstronności.

W uzasadnieniu wniosku jego Autor wskazał na trzy okoliczności cyt.: „[p]o pierwsze, wniosek pierwotny i wniosek o ponowne rozpoznanie sprawy, dotyczy w istocie zarzutu niewłaściwej obsady sądu, w składzie którego bierze udział sędzia powołany na urząd na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej nowelą z dnia 8 grudnia 2017 r.”. Jak stwierdził wnioskodawca, okoliczności podniesione we wniosku, ograniczające się do podstawy prawnej i trybu powołania sędziego, w analogiczny sposób dotyczą jego osoby jako sędziego. W odbiorze obiektywnym, a także subiektywnym, zdaniem wnioskodawcy, mogą powstać wątpliwości co do jego bezstronności i co jest oczywiste, orzekałby on jako „sędzia we własnej sprawie”, nie spełniając tym samym wymogu bezstronności w sprawie. Po drugie, wskazał na okoliczność sposobu jego powołania na urząd sędziego do Izby Kontroli Nadzwyczajnej, co powoduje, że sąd w składzie którego jest powołany, może nie być uznany za sąd ustanowiony na podstawie ustawy w rozumieniu art. 19 ust. 1 akapit drugi TUE w zw. z art. 47 Karty Praw Podstawowych (wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 21 grudnia 2023 r., C- 718/21). Po trzecie zaznaczył, że wniosek złożył z uwagi na treść wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu z 8 listopada 2021 r. (Dolińska -Ficek , Ozimek, 49868/19 i 57511/19) z którego wynika, że orzeczenie wydane przez Sąd, w składzie którego uczestniczy sędzia powołany na urząd sędziego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 3), narusza standard z art. 6 Konwencji (sądu ustanowionego ustawą). Powoduje to, zdaniem wnioskodawcy, poważne ryzyko traktowania orzeczenia wydanego w takiej sytuacji jak w warunkach nieważności postępowania, jak i prowadzi do powstawania roszczeń odszkodowawczych, nadmieniając, że w orzecznictwie wydane orzeczenia w kwestionowanym składzie traktowane są także jako nieistniejące. Konkludując wniósł o wyłączenie go od rozpoznania przedmiotowej sprawy (k. 22).

Wniosek ten został zarejestrowany w tzw. kontrolce rozstrzygnięć incydentalnych (KRI) pod numerem 1136 (k. 23).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek zasługiwał na uwzględnienie.

W sprawach o wyłączenie sędziego w nowszej judykaturze najwyższego organu władzy sądowniczej (niewątpliwie pod wpływem szczególnych napięć przenikających od pewnego czasu ustrój wymiaru sprawiedliwości) wykształciła się linia orzecznicza, której podstawą jest dostrzeżenie pewnych szczególnych uwarunkowań związanych z momentem "stanu psycho–emocjonalno–duchowego" sędziego rzutujących na ocenę możliwości prawidłowego rozpoznania sprawy. W myśl tego stanowiska możliwe jest uwzględnienie żądania wyłączenia (wniosku o wyłączenie) złożonego przez sędziego wylosowanego do rozpoznania sprawy, gdy wskazane przez tego sędziego powody uprawniają do konkluzji, iż akceptowana przez niego wykładnia prawa, stanowiąca rezultat subiektywnego osądu samego zainteresowanego sędziego, w realiach sprawy każe przyjąć, że "hipotetyczny rozsądny obserwator, świadomy stanu psycho-emocjonalno-duchowego danego sędziego, byłby gotowy uznać jego niezdolność do orzekania w tej sprawie". Linia ta została zapoczątkowana wydaniem postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2023 r., sygn. I Zo 28/23 (a następnie kontynuowana postanowieniami SN z: 31 stycznia 2024 r., sygn. I Zo 17/24 i 7 marca 2024 r., sygn. I Zo 30/24 oraz innymi rozstrzygnięciami wydawanymi w innych składach Sądu Najwyższego, por. także postanowienia Sądu Najwyższego z: 25 września 2023 r., sygn. I Zo 73/23; 21 listopada 2023 r., sygn. I Zo 113/23; 14 grudnia 2023 r., sygn. I Zo 159/23; 6 lutego 2024 r., sygn. I Zo 5/24; 30 kwietnia 2025 r., sygn. II KO 80/25, w których — ubocznie — rozwinięto i nawiązano do stanowiska zaprezentowanego w rozstrzygnięciu z dnia czerwca 2023 r., sygn. I Zo 28/23).

W niniejszej sprawie "hipotetyczny rozsądny obserwator, świadomy stanu psycho–emocjonalno–duchowego danego sędziego" zapewne "byłby gotowy uznać jego niezdolność do orzekania w tej sprawie". Przemawiało to za wyłączeniem sędziego SN Jacka Widło od udziału w sprawie o sygn. akt V KB 97/25.

Dlatego też Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia.

[J.J.]

[r.g.]

Antoni Bojańczyk